

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Hieronymus, Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 197

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.l.], [9. Jh.]

Hieronymus, Epistola CXVII

[urn:nbn:de:bsz:31-1685](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1685)

natusum tibi filii constiter eos principi sup omne tra;
 Intellegens quanta decoranda sit gloria & in quib; p̄missis
 subleuanda conuertit ad sponsum uoces suas & pollicetur
 recordaturum se semp̄ nominis sponsi in omne gene-
 ratione & generatione; Quod p̄missum uidemus & ple-
 tum; Ipsa xp̄iana nobis in omnib; xp̄ianorum nom̄
 inposuit nom̄ nouum in quo benedicuntur om̄s fami-
 lie gentium; Recordatur aut̄ non in una generatione
 sed in omnib; uel in cunctis significans nationes uel
 duas generationes iudeorum atq; gentium; & quia
 hoc parum ē si in duab; generationib; nominis dñi re-
 cordetur; populi qui in ecclē fuerunt confitebuntur
 & laudabunt dñm in æternū & in sc̄m sc̄i quando & tu
 o filia principia sc̄orum mixta choro inter uirgines duceris
 ad regem & ex domib; eburneis delectabis sponsum
 in honore tuo. Tunc recordare & mei qui huius psalmi
 tibi dño reuelante intellegentia tribui & dicito;
 Memor ero nominis tui ut que partem intellegisti car-
 minis intellegas si uita comes fuerit & totum canti-
 cum canticorum; **EXPLICIT EPISTOLA AD PRISCILLAM
 UIRGINEM. HIC HIERONIMVS AD**

MATREM STEFILIA IN GALLIA CONMANENTES

Rexultat mihi quidam frater egallia habere sororem
 uirginem matremq; uiduamq; in eadem urbe
 diuisis habitarent cellulis; & uel ab hospitiu sollicitudine
 uel a custodiendis facultatibus p̄ seles sibi quosdam
 clericos adsumpsissent. ut maiori dedecore iungo

rentur alienis quā a se fuerant separato. Cūq; ego in
gemerem & multo plura tacendo quā loquendo sig
nificarem; Que sote inquit corripias ear litteris
& ad con cordiam reuocet. ut mater filiam filia matrem
agnoscat; cui ego optimā in quā mihi in iungis partem.
ut alienar conciliem; quas filius fraterq; non potuit.
quasi uero episco palem cathedram sedeam & non
clausur cellula aut pculatur bis remotus. ut pte hta
plangam uitam. uel uita renitar p sentia sed & in con
gruō & latere corpore & linguam p orbem totum uaga
ri & ille nimium ait formido lo sur ubi illa quādam
constantia. in qua multo sale orbē de frigant lūtia nū
quippiam declulisti. Hoc ē a io quod me fugat & labra
diuidere non sinit; Post quā enim ego arguendo cri
mina factus sum criminosus. & iuxta ritum uulgi
sermone puerbium. iurgantib; & negantib; cunc
tis me aures nec credo habere nec tango; Ipsi q; pa
ri & es in me maledicta resonarunt. & psallebant con
tra me qui bibebant uinum; Coactus male tacere
didici. rectius ēe arbitras ponere custodiam oris meo
& hostium munitū labur meis. quā declinare cor
meū in uerba malitie; & dum car pouitua. in uitium
degradationis incurrerē; Quod cū dixissem. non est
inquit de trahere uerum dicere. nec priuata cor
reptio generalem doctri nā fac. cum aut rarus. aut
nullus sit qui sub huius culpe reatu non cadat;
Quero ergo te ne me tanto itinere uexatum frustra

1147
1148
1149
1150
1151
1152
1153
1154
1155
1156
1157
1158
1159
1160
1161
1162
1163
1164
1165
1166
1167
1168
1169
1170
1171
1172
1173
1174
1175
1176
1177
1178
1179
1180
1181
1182
1183
1184
1185
1186
1187
1188
1189
1190
1191
1192
1193
1194
1195
1196
1197
1198
1199
1200

uenisse patiaris. Scit enim dñs qđ p̄ uisionem scōrū
 locorum hanc uel maxime causam habui ut ^{tuis}
 litteris matri mederer & sorori. & ego iā
 tam^m quā quod uis faciam. p̄ epistole trans m̄ rine
 sunt. & specialit̄ sermo dictatus; Baros potē inue
 nire quos mordeat. Te autē obsecro ut clam sermones
 hunc habeas. Cūq; postea ueris eum p̄ uatico. si audi
 tur fueris. l̄xemus pariter. Sin autē contentus. quod
 & magis reos. ego uerba p̄ diderim. tu in ueris longitu
 dinem. & PLICII P̄FATIO

Primum scire uos cupio soror ac filiam me non id cir
 coscribere. quia aliquid de uobis sinistrum sus
 picer. sed ne ceteri suspicentur. uram enarrare con
 cordiam; Alioquin quod absit si peccatorum uos esti
 mare glutino co^hsisse. Numquā scriberem scirem.
 que me surdis narrare fabulam; Deinde hoc obse
 cro ut si mor datus quippiam scripsero. non tam me
 austeritatis putetis ee. quā morbi puti de carnis
 ferro curantur. & cauterio. Uenena serpenti no pel
 luntur antidoto. Quod satur dolo & maiori dolore &
 pellitur. Ad extremū hoc dico. quod & iam si con sci
 entiam. uulnus non habeat. Habet tamen fama ig
 nomiam; Mater & filia nomina p̄ caris officio
 rum uocabula uincla nature. scđa q; p̄ dñm federa
 tio. non est laus si uos diligatis. scelus ē. quod odistis.
 Dñs ih̄s subiectus erat parentib; suis; uenerabatur
 matrem. cuius erat ipse pater. Colebat nutrimum.

lorayse

quo nutre rat. gestatum q; seme mimerat alteriusq; ut ero al
terius brachis. Unde & in cruce pendens com mendabat
parentem discipulo quā nunquā ante crucē dimiserat,
Tu uero filia iam enim desinā ad matrem loqui. quā forsi
tan a car. & in breuitate. ac solitudo & curabilem facit. Tu in
quā filia euer domū angustam iudicas. cuius non fuit tibi
uenter angustus. Decem mensib; ut ero clauso uixisti & uno
die in uno cubicula cū matre nonduras. An oculos ei ferre
non potes. & qui omis motu uos illa que genuit quæ aluit & ad
hanc p dux a caratem facilius intellegit. teste domestica fugis.
Si uirgo es quod timer diligenter custodiam. si corrupta es cur n
palā nuber. Secunda post naufragium tabulae quod male
coeperis saltem hoc remedio temperare. neq; uero hoc dico qd
post peccatū tollā penitentiam. ut quod male cepit. male p se
uerat. sed quo disperem huius modi copulae de uulsione.
Alioquin si ad matrem migra ueris post ruinā facilius poteris
cum ea plangere qd p illius absentiam pdidisti. Quod si
adhuc es & n pdidisti. serua non pdas. Quid tibi necesse ē
in ea uersari domo. in qua necesse habeas cotidie aut per
re aut uincere. quis quā nemo talū iuxta uiperam securus
somnas capit que & sine pcutiat. certe sollicitat securus est
penire non posse. quā iuxta periculū non pens se. in altero
tranquillitas est. & in altero gā bernatio. Ibi gaudemus. huc
euadimus. Sed forte respondeas non bene morata mater
ē. Res sci cupit. amat diuitias. ignorat ieiunium oculos
stabiolunt. Uult compra pcedere. & nocē pposito meo
nec possum cum huiusce modi uiuere. primū quidem

R

Integra

& iam fatalis e' ut causa i' magis habebis p' mium sitalem non de-
 seras. Illato diu postavit in utero diuallit. & difficiliore in
 fanis mores planda p' & atem sustinuit. Lavit pannoru
 sorder. & in mundo sepe sedata e' stercore. Ad sedit egro
 tant. & quo ppt' te sua facti dia sustenunt. tua quo q; passa est.
 Ad hanc p' dux & atem. ut xpm amaret docuit. Non tibi dir
 pli ceat eius conuersatio que te sponso tuo uirginem
 consecrauit. Quod si ferre non potes & dilicias ei fugis. atq;
 in hoc uulgo sol & dici secularis e' mater. habet alias uirgines.
 Habet scm pudicitie choram. quod matre deserens. eud' egis
 qui suam forsitan matrem reliquit & so' rem. Ille difficilis.
 sed iste facilis. illa uirgatrix. ergo iste placabilis. que quero
 utrum uirum secuta sis an postea inueniris. si secuta es. mani
 festu e' Cur matre reliquens. si postea repperisti. ostendis
 quid in matris. hospicio non potu eris inuenire. durus do' tor.
 & meo mucrone me uulnerans. Qui ambulat in quid sim
 pliciter. ambulat confidenter. tacerem si me non morde
 re & conscientia. & in alius meum cri men non rep' hende
 rem. Ne p' trabem oculi mei alterius fistuca uiderem
 Nunc au' cu' int' fratres p' cul habitans earumq; fruens con
 tuberno. honeste sub arbitris & uideam raro & uidear
 Inpudentis simu' ee' eus te dem uere cun dia non sequi. ^{caus sequi}
 testeris & exempli. Quod si dixeris & mi hi sufficit mihi
 conscientia mea. habeo dnm iudicem. qui me u' te testis
 e' non caro quid loquantur homines. Audia postolum
 scribentem puidentem bona. non solu' coram do' sed ^{alia} cora
 hominib;. Siquis te capit. quod sis xpi ana. quod uirgo. ne

curar quod ideo dimisens matrem ut in monasterio inter uirgi-
nes uiueret. Talis delectatio laustua est. ubi non luxoria impu-
elladi sed duntia capit. ista crudelitas picea est. Illu enim
pferas matrem que pre ferre iubeis. & anime tue. que si &
ipsa ptulerit & filiam te sentiatur & sororem; quod dicitur sce-
lus est sci uiri habere contubernium; Ob torto collo me-
in iustria his. ut aut pbem quod nolo. aut multorum inuidia
sub eam. Sed uir nuqua filiam amatre iungit. utramque
suscepit. utramq; ueneratur. Si qua libe sca filia mater
uidua inditium castitatis est. si con ser uustus est. ille nescio
quis matrem tua honorat ut sua. si senior te ut filiam diligit
& parenti subiciat disciplina. non & perdit amborum fa-
me. pluste illum amare qua matrem. ne non uideatur af-
fectum uite eligere sed & atem. & hoc dicere. si fratrem
monachum non haberet. si domesticis careret p fidus.
Nunc uero pro dolor inter matrem atque germana & ma-
trem uiduam fratrem q; monachum cur se alienis int-
serit. Bonu quidem est. ut te filiam noueris & sororem.
si aut utrum q; non poter & mater quasi durare sputur.
salum frat placeat. Si frat asperior. est. mollior sit illa
que genuit. Quid paller. quid estuas. quid uultu rubore
suffundis. & trementib; labor impatientie co pec-
contestaris. Non superat amore matris & fratris. nisi
solus affectus uxoris. audio te ppt ea subur bana
ura uillarum amoenitatis cum ad finib; & cogna-
tis & istius modigenus hominib; circuire. p & du-
bito. quin uel con sabrina uel soror sit. in quarum

solatium noui generis ducant ^{ad} scela. Absit quippe ut quāuis
 proximi sint cognati uiro rum te suspicer captare confor
 tiō. Obsecro ergo te uirgo. ut ^{mhi} respondeas sola uadi sin
 comitatu p̄p̄inquo rū. ancum amasiotuo quāuis sis in
 pudens secularum oculis eum ingerere non audebis.
 Si enim hoc feceris. & te & illum familia cantabit uniuersa.
 Uox cunctorum digiti dona dābunt. Ipsa quoque soror
 aut ^{ad} finis siue cognata que in adulatione tui sem̄ & n̄ nū
 corante uocant. cum se paulolum auerterint post te tuo
 sum ridebunt matrum. Si autē sola ieris. quod & magis es
 timo utiq; int̄ seruos ad ultis centes. int̄ matritas femi
 nas atque nupturas. Int̄ lasciuas puellas & comator
 limatosq; iuuenes furuarum uestium puella gradi
 eris. Dabit tibi barbatulus quilibet manum sustenta
 bit. t̄ lassam. & pressis digitus aut tentabitur aut tempta
 bit. Erunt tibi inter uiros matronasq; conuiuium. specta
 bis aliena oscula. p̄ gustator cibos. & absq; scandalotuo
 malus s̄ricas uestes auratasq; miraberis. in ipso quoque
 conuiuiō ut uescaris carnib; quasi inuita ^{cogetis ut} uinum bi
 bas. di laudatur creatura. ut laues balneis sordibus
 d̄r̄r̄atur. & om̄s te cum aliquid eorum suadens. Si fe
 ceris. puram simplicem ^{domi} an̄ nam & uere ingenuam
 conclamabunt. P̄sonabit inter im̄ aliquis cantor
 ad mensam. & inter psalmos dulci modulatione cur
 rentes. quō alienas non audebit uxor̄. te que custo
 dem non abes ^{sep̄} p̄ostire spectabit. Loquetur nutibus.
 & quicquid m̄cutt dicere significabit affectibus.

Inter has & tantas inlecebras uolupta tam & iam ferre ar
mentef. libido donat. Que maiorem in uirginib. pati
tur fa. m. cum dulcius putat omne quod nescit. Nar
rent gentiliu fabule. cantib. stre narum nauiter in
saxa precipites. & adorsu citharum arbores bestiasq;
ac silicum dura mollia. Difficile inter epulas serua
tur pudicitia. Nitens cutis sordidam ostentat animam
Legimus in scolis pueri & spiritantia in plateis aera p. spexi
mus aliquem ossib. uix herentem in litas arsisse
amorib. & ante uitam carui sequam postem. Quod tu
facies puella sani cor poris delicata pinguis rubens
estuans inter carnes inter uina & balneas. iuxta man
tatas iuxta adulescentulas. quia & si rogata non fece
ris. tamen forme putes testimonium Si rogeris. li
bidō nos amens ardentius onesta p. sequitur. & quod
non licet dulcius suspicatur. uestis ipsa uilis & pulla
ammita centis in ditium e. Si ruga non habet. si pter
ram ut altior uidearis trahatur. Si de industria dis
sutas it tunica ut aliquid intus a. pareat. O pernat
q. quod se dunt e. & aperiat quod for mosum. caliga
quoq; ambulans nigella ac nitens stidore u. e
nes ad se uocat. puella ^{papille} fasciolis conprimantur. &
cripana emgulo angustius pectus a. tatur. Capilli
uel in fontem uel in aures defluunt. Palliolum in
inter dum cadit ut candidos nudet humeros. & qua
quasi uideri noluerit celate festina quod uolens.
^{de} ^{ro} ^{te} ^{at} & quando in publico quasi p. uerecundiam

123
oportet faciem. lupanarum arte id solum ostendit. quod
ostentum magis placere potest. Respondebis. unde
nocturne. & quomodo tam longo lactas in me oculos
tuos. fratris hoc tui mihi narrauerunt lacrimis. & in
tollerabilis pro momenta singultus. Atque uti nam
ille mentatur sit. & magis timens hoc quam arguens
dixerit. Sed mihi crede ^{foris} nemo mentiens plorat.
dolo & sibi prolatum iuuenem. non quidem comatum
non uesti um stricarum. sed ror solum & in sordibus
delicatum. qui ipse saculum signis & texturum
teneat. pensa distribuit. regat familiam emat
quicquid de publico necessarium est. Dispensator
& dominus & pro ueniens officia seruulorum que omnes
rodant famuli. & que quid domina non delectat. illi
clamitant subtraxisse. Querulum seruulorum ge
nus est. & quantum cumque desideris semper minus est.
non ^{hinc} considerant de quanto. sed quantum datur.
Dolo re que suum solis quod possunt obredationibus
consolantur. Ille parasitum. iste in posto rem. hic
here. di peram. alius nouo quod libet appellat uo
cabulo. Ipsum iadant ad sidere lectulo. obsecrantes cura
adhibere languenti. postea re pappulam. cale facere
lintea. plicare fasciolas. Facilius mala credunt
homines. & quod cumque domi fingitur. rumor in pu
pli cum fit. Nec mirens sive uobis seruuli & an
cille ista configant. cum mater quoque id ipsum que
ratur & frat. Fac igitur quod de procor. quod moneo.

ut primū matri dehinc suū fieri non potest saltem fratri
reconciliari; aut si statam carō nomina hostiliter de
testari; diuidere ab eo quē tuū diceris nō in p̄tū lisse.
Siaū & hoc non potes. reuertens enim ad tuos. ^{illū} sin potes
^{alienū ut} deserere. honestius sodalituū utere; se parentur domū
urē. diuidat q; conuiuium. nemale dici homines sub
uno tecto uos manentes. lectulū quoq; criminen
tur habere cōmunē. potes & ad necessitates tuas
quale uolūisti habere solatium. & aliqua & parte
publica carere infamia. quā quā cauenda sit ma
cula que nullo nitro secundum hieremiam nullō
follonū herbā elui potes. ^{& inuiscet} quando uis ut te uideat. ad
habe amicos. liberos seruos. bona conscientia nul
lius oculos fugient. intus & intrepidus. securus & eat. ta
center oculi & sermo silens. & totus corporis habitus.
ut trepidatione. int̄ dū uel securitate loquatur.
a periquesto aures tuas & clamorem totius ciuitatis
& audi. Jam p̄dēdistis urā uocabula. & mutuo uob
cognomina suscepistis. Tu illius diceris & tuus
hoc fr̄ audit & mat̄. parati que sunt & p̄cantur uos
sibi diuidere. & priuatum urē conuinctionis infamia.
laude facere cōmunē. Tue esto cum matre. sit illa cū
fratre. Audentius diligit solem fr̄ tuū. honestius
amabit mater amicam filii quā filie sue; quod si
nolueris. si mea monita rugata fronte contemp
seris. epistola hec tibi uoce libera p̄clama bat.
quid alienū seruū. alienū ob fides. quid ministrum

124

xpi tuū famulū facis. respice ad populum singulorum
facies intueri. Ille in ecclesia legit. & te respiciunt
unuerſi. ni quod plenali centia conuugali dōua infa
mia gloriaris; Nō iam secreto dedeco potes eē con
tempta p̄cactatem liberalitatem uocas. facies mero
tricit facta ē tibi nescis erubescere. Iterum. suspi
o sum. & rumigerulum iterum me ^{memalignum. Itē} malignum cla
mitas; Ego ne suspiriosus. ego nemat. i uolus. qui
ut in principio epistole p̄fatus sum ideo scripsi. quia
non suspirabar. Antū neglegens dissoluta contemp
trix. que annis nata xxii adulter centem nō dum
bene barbatulum itabrachi istius quasi cassib; indu
sisti. optamū reuera pedagogum. quite moneat. qui
asperitatem frontis terreat. & quāquā in nullis & a
tib; libido sit. ^{tamen} tunc uel ea no capite abap̄ta
defendē ignominia; ueni & ueni & tempus. dies ad
labitur dum ignoras. & iste formosolustaus. quia
scito senescunt mulieres; Maxime que iuxta
uiros sunt uel diuitiorem reperit uel iuueniōre;
Tunc te penitebit consiliū tuū. & te debet p̄tinatē
quando & rem & famā amisit; quando quod malū
lunctum fuerat. diuiditur bene. nisi forte secuta ē
& coalescentem tantū temporis caritatem discidi
um non ueneris; Tuq̄q; mater que p̄p̄t & atem ma
lecta non m̄quis. nolis cum dicari ut pecces; Ma
gis ate discat filia separari quam tu ab illa ^{dis} se iun
gi; habet filium & filiam & generum. immo contub

nalem filiaue. quod queris aliena solatia & ignes iam
sopite suscitatis. Honestus tibi est saltim cul pam filie
sustentare qua occasione tude querere. Sit cum si
lius monachus pius & uirtutis q; presidium. quid tibi
alienum hominem in ea p̄ se tim do mo quia filium & filia
capere non potuit. Ius iam & atis es. ut possis iam nepo
tes habere de filia. Inuita ad te utrumq; reuertatur cu
uero que sola scierat. uirum dixi n̄ maritum. Nemo ca
lom m̄antur. s̄cum significare uolui non coniugium aut
sueru berat & reuertat. & domu in qua nata e arbitra
tur angustam. uos ad eius hospitium p̄gite. qua uis ar
tum sit. facilius potest matrem & fratrem capere. qua
alienu homine. cu quo certe manere in uno cubiculo
non poterat. sint in uno do mo due femine. duo mas
culi. si au & tota uirille. ΤΗ ΠΟ ΒΟΕ ΚΟΕ. tuus abe
re non uult. & seditiones ac turbas conertat. si biga
striga frat̄ ur ac fr̄us & sororem illis exhibebit &
matrem alii utri cum & generum uocent. ille nutri
us uel apellat & fratrem. Hec ad breuem lugubram
unculam celeri sermone dictaui. Nolens desiderio
postulantis satisfacere. & quasi ad solasticam materi
am me exercens. Eadem enim die mane pulsabat
ostium qui p̄fecturus erat. simul q; ostendere ob
trectatorib; meis quod & ego possem quicquid uentis
in buccam dicere. unde & descripturis pauca prestinxi.
nec oratione meam ut incederis libris facere solitus
sum. Illarum florib; texui. Hec temporalis e dictio

in pocket

& tanta ad lumen lucernule facilitate p fusa ut notari
orum manus lingua precurreret. & signa ac fusta uer
borum uolubilitas sermone horrueret. quod idcirco
dixi. ut qui n̄ ignoscit ingenio. ignoscat uite pori.

INCIP AD INNOCENTIUM PRES BITERU DE SEPTUISP

XXXIII

Sepe ame innocenti km̄e postulasti ut de ei. CUSSA.
miraculo rei q; in nrā etate incidere n̄ tacerem cumq;
ego id uere cunde & uere ut nunc & perior negarem meq;
ad sequi posse diffiderem. siue quia omnis ha manus ser
mo inferior ē laude celesti. Siue quia otium quasi quedā
ingenii rubigo paruulam licet facultatem pristini sic cassæ
eloqui tue contrario asserebas indi rebus n̄ possibilita
tem inspicere bere sed animā neq; posse eum uerba de
ficere qui crede disset in uerbo. Quid igit facia quod im
plere non possū negare non audeo suphone rariam nauem
rudis uector inponor & homo qui n̄c dū sela mū in lacum
rexi & in mari gredor fragor; Nunc mihi euanescenti
b; ter r̄ celum undiq; & undiq; pontus; Nunc unda te
nebris in ortescens & ceca nocte nimborum spū mei fluc
tus canes cunt hostar̄ ut timida malo uela suspendam;
Rudenter & plicem clauū regam pareo iā iubenti & quia
carras om̄a potest scō spū cursum psequente confidam
habiturus in utraq; parte solati um; Sime ad optatus postus
estus a pullenti. gubernator putabor; Si inter asperos oratio
nis anfractus in politus sermo subsistit erit facultatem forsi
tan querat uoluntate flagitare non poteris; Igitur uer
cellem ligurum ciuitas haud pcul radicib; ab piū sita